

PIÁRFUTÁR

A Dugonics András Piarista Gimnázium Lapja

2005. november III. évfolyam 9.szám

PATROCÍNÍUM

Hosszú éveken át azt hittem, hogy csak nálunk, magyar piaristáknál szokás Kalazanci Szent József novemberi ünnepe, az úgynevezett „Patrocínium”. Tévedtem. Rendalapítónknak ezt a második, késő őszi napját különös ranggal ünneplik az egész világon. Az elnevezésről is azt gondoltam, hogy magyar találmány, a mi latinizáló hajlamunk egyik megnyilvánulása. Ezt is rosszul tudtam, hiszen ezen a néven ismerős ez az ünnep mindenütt, ahol piaristák vannak.

Elgondolkodtató szokás ez a „duplázás”, annál inkább, hogy nemcsak a magyarok, hanem a világ minden piarista közössége így tesz. A hivatalos, nyári Kalazancius-ünnep mellé minden évben szerveznek egy másikat, ugyanolyan fényeset – azért, hogy diákjaikkal együtt is megemlékezhessek Kalazanci Szent Józsefről.

Nem, nem jól mondom, nem ugyanolyan fényeset! Ez a novemberi – ha rangban nem emelkedik is a másik fölé – színesebb, élénkebb, harsányabb, mint nyári párja. Igen, a gyerekek miatt. Patrocínium a diákjaival körülvevett Kalazancius ünnepe.

A legtöbb kép is így ábrázolja, gyerekek között: könyvet tart elébük, vezeti a szemüket olvasás közben, keresztvetésre és imádságra tanítja őket, a kisebbeket karba veszi, fölemeli. Vannak olyan ábrázolások is, főként oltárképek, ahol a Szűzanya oltalmába ajánlja őket. Ezekhez a képekhez képest elenyészően kevés az olyan, ahol nincsenek a közelében gyerekek. De van ilyen: ezek a misztikus Kalazancius ábrázolják.

Ezek közé tartozik az egyik legszebb

magyarországi Kalazancius-kép is, amely jelenleg Budapesten található. Egy olyan képsorozat első tagja ez, amelyen a rend legfőbb vezetőinek, általános („generális”) előljáróinak, valamint a rendtartomány főnökeinek arcképét örökítették meg valamikor a XVIII. század második felében. Kalazancius az égre néz, bizonyára látomásban van része. Erre következtethetünk a tekintetéből és átszellemült arcából, mivel amit ő lát, azt mi nem látjuk. Nemcsak átszellemült ez az arc, hanem nagyon szép is. Egy idős férfi arca, egy tiszta, áttetsző egyéniség

arca, akinek a tekintete vonzó, és egyben irányt is mutat. Mi, akik az arcképét nézzük, önkéntelenül abban az irányban kezdünk el keresni, ahová ő néz; s amint elbizonytalanodunk, rögtön visszatérünk az ő arcára, hogy megerősödjünk, újra irányt vegyünk.

A csöndes, egyedül imádkozó, misztikus Kalazancius inkább a nyári ünnep hangulatához illik, nem a zajosabb, gyerekek gyülekezetében megült novemberi Patrocíniumhoz. Mégis érdemes erre a másik Kalazanciusra is gondolnunk, mert a kétféle ábrázolás kiegészíti egymást, akárcsak ez a két ünnep. Imádság és gyerekek, misztikus magány és iskolai munka – vagy ahogy ő maga fogalmazta: *pietas et litterae*. Ez a kettősség ennek a szent Rendalapítónak az életében és személyében harmóniába került: egységre léptek, de úgy, hogy ettől egyik sem lett csonka, hanem inkább gazdagodott a másik által.

Kalazancius rájött, mondta is, hogy az iskolai munka, a gyerekek tanítása és nevelése egyben Isten-szolgálat is: „Rómában megtaláltam

Isten szolgálatának egy jobb útját: ezeknek a szegény gyerekeknek a nevelését. Nem is hagyom el őket semmiért a világon.”

Milyen jó nekünk, hogy most, a novemberi, gyerekszivajtól hangos Patrocíniumon sem kell attól tartanunk, hogy esetleg távol kerülünk az imádságtól! Kalazancius közelében ez elképzelhetetlen.

Urbán József SP
tartományfőnök

A SZEPI Press jelenti

Gimnáziumunk várja minden általános iskolás diák jelentkezését 6 ill. 4 évfolyamos képzésünkre, valamint a nyelvi előkészítő évfolyamunkra. Információk, határidők és feladatok, valamint a letölthető jelentkezési lapok a www.szepi.hu honlapon elérhetőek. A felvételi eljárást megelőző írásbelire jelentkezés határideje: december 9.

***

Az iskolai büfé november 23. után újjabb értesítésig nem üzemel. Elvagyunk keseredve:

*Zsírosdeszka, melegszendő
TG-pogi, kakaó,
piár-tea, sportszeletek,
Isten legyen veletek!*

Konyhásnénik, köszönjük az eddigieket!

SZAKKÉPZÉSI TÁMOGATÁS

Gimnáziumunk működési feltételeinek javításában évek óta nagy segítséget jelent, hogy cégektől és különféle vállalkozásoktól jelentős szakképzési támogatást kapunk. Ennek a támogatásnak a fogadását az teszi lehetővé, hogy iskolánkban érettségi utáni szakképzés folyik. Kérjük azokat a szülőket és öregdiákokat, akik szakképzési támogatás elnyerésében segíteni tudnak, az együttműködési megállapodás megkötése érdekében keressék Rácz Jánosné gazdasági vezetőt a 62-549-092 telefonszámon, vagy a magdi@szepi.hu e-mail címen.

DUGONICS ANDRÁS ALAPÍTVÁNY közhasznú szervezet

A közcélú adomány kedvezménye a befizetett összeg 30 %-a, legfeljebb 50 ezer forint.

Kérjük, támogassa alapítványunkat!
1 0 2 0 1 0 0 6 - 5 0 0 4 3 3 4 1

PIÁR FUTÁR: ami jár...

Harmadik évfolyamának ér a végére hamarosan a Piár Futár. Visszatekintve az elmúlt időre, megállapíthatjuk: kiálltuk az idő próbáját. Nincs okunk a szégyenkezésre, hiszen betölti küldetését lap. 2003 februárjában jelentünk meg először azzal a céllal, hogy közös fórumot teremtsünk mindazok számára, akik valamilyen módon kötődnek a szegedi piarista iskolához. Így elsősorban nem mai értelmében vett diákújságot akartunk létrehozni. Nem csak diákok készítik a lapot, s nem csak diákoknak szól. Mára elmondhatjuk, hogy a Dugonics András Piarista Gimnázium lapja valóban közös orgánumnak. Közös értékünk,

mely hűséges szószólója a piarista szellemiségnek. Diákjaink mellett rendszeresen publikálnak benne szerzetes és világi tanárok, szülők, támogatók, az iskola baráti köre. Büszkék vagyunk arra, hogy Olvasóink visszajelzései elismeréssel biztatnak minket munkánk folytatására. Lapunk küldetésébe vetett hitünket erősíti, hogy az elmúlt tanévben elnyertük az „Év iskolaujságja” címet.

A huszonnyolcadik lapszámot tartja kezében az Olvasó. Ezzel elérkeztünk régi szándékunk megvalósításához, miszerint minden öregdiáknak számára megküldjük a lapot. Szeretnénk, ha iskolánk közösségének minden tagja bekapcsolódna a Piár Futár hasábjain folytatott párbeszédbe. Ezzel egyúttal hívnuk is mindenkit: írjanak az újságba!

Már az előző szám is 1000 példányban jelent meg. Kipróbáltuk, hogyan tudjuk eljuttatni egykori diákjainknak.

Első próbálkozásunk nem volt teljesen zökkenőmentes. Sok öregdiáknak címe megváltozott, mert önálló életet kezdtek. Sokan másik városba is költöztek. Szeretnénk, ha lapunk hozzájuk is eljutna. Ezért arra kérjük őket, jelezzék az iskola titkárságán, ha új címükre kérik az újságot. Természetesen, ha valaki nem tart igényt rá valamilyen oknál fogva, azt is kérjük jelezni. Ez azért lenne különösen fontos, mert a megnövekedett példányszám és a postázás jelentősen megnöveli a költségeinket. A Piár Futár – eredeti szándékunknak megfelelően – továbbra is ingyenesen jut el az olvasókhhoz. A visszajelzések segítenének nekünk a spórolásban.

Régi vágyunk az is, hogy létrehozzunk egy hirdetési oldalt. Ez a példányszám ilyen nagy mértékű emelkedésével mostantól valóra válhat. Annál is inkább, hisz egyre több saját keresettel rendelkező felnőtt olvasóhoz jut el a lap. Sok ismerősünknek – szülőknak, barátoknak – van saját vállalkozása, üzeti tevékenysége. Szívesen megjelentetjük hirdetéseiket ingyenesen, hogy ezzel is segítsük közösségünk tagjait.

Bízunk benne, hogy egyetértésre találnak erőfeszítéseink olvasóink körében. Szeretettel hívjuk és várjuk Önöket! Találkozunk a Piár Futárban!

Üdvözlettel: A szerkesztő

Ha írnak:

PIÁR FUTÁR Szerkesztőség
6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14.
vagy: piarfutar@szepi.hu

Program:

- Szilvássy László igazgató úr *évértékelő beszéde*
- Ivánovits Tünde és Fábry Géza *farsangi műsora*
- Zenekar: *One Door együttes (piarista és karolinás öregdiákok csapata)*
- Vacsora
- Tombola

A belépőjegy ára már több éve változatlan: 3500 Ft/fő.

Info: titkárság: 62/549-091

Szeretettel várunk mindenkit!

Angyal László ig. h.

Így kezdődött...

Piarista Bál 2006

Ebben a tanévben január 13-án (pénteken) rendezzük meg hagyományos farsangi összejövetelünket. Szeretettel várjuk erre alkalomra a szülőket, öregdiákokat, iskolánk barátait.

Akik nem tudnak eljönni, de szívesen segítenék Alapítványunkat, azok számára támogató jegyet árusítunk. Az előző évekhez hasonlóan most is várjuk felajánlásait a tombolához és az est megrendezéséhez.

Polak Węgiel dwa bratanki

Socrates Comenius 1 Program

November elején hat napot töltöttünk Lengyelországban a *Socrates-Comenius European Borders and Limits Program* keretében. A program egy iskolafejlesztési projekt az Európai Unión belüli, sikeresen pályázó iskolák részére. Novemberben a lengyelországi, wrocławwki Mikolaja Kopernika II. Liceumban rendezték meg a találkozót észt, norvég, lengyel, és magyar tanárok illetve diákok részére. Egy hároméves program indítása ez.

A pénteki éjszakát a gödi piaristáknál töltöttük. Szombat reggel hat órakor indultunk Lengyelországba. Délre már Krakkóban voltunk; fél nyolcra érkeztünk a százharmincezer lelkes Wloclawekbe, ahol lelkesen fogadott minket az iskola tanári kara, illetve a magyar diákoknak szállást biztosító családok. A tanárok egy szállodában voltak elszállásolva, mi családoknál aludtunk. A vasárnapi programot a családok biztosították. Többségünk a környező történelmi városokkal ismerkedhetett meg. Hétfőn reggel hatkor keltünk, mert nyolcra az iskolába kellett lennünk, negyed tizkor kezdődtek az előadások. Sík tanár úr ránk ijesztett,

hogyan esetleg nem tudunk projekttervvel vetíteni, ennyivel is nehezebb lesz a munkánk. Persze ezt a problémát végül sikerült megoldani. A köszöntések után minden iskola bemutatkozhatott. Összességében elmondhatjuk, hogy a miénk volt a legszórakoztatóbb, köszönhetően a gondos felkészítésnek. Meglepően rövid, diákbárát előadás volt, továbbá mi voltunk az egyetlen csapat, akik nem olvasták a szöveget. Sík Péter tanár úr magyar nyelvű „*Jó reggelt!*” köszöntése kellőképpen felcsigázta az amúgy hangos diáksereg érdeklődését a hatalmas tornacsarnokban. Amikor láttuk, hogy kezd elszabadulni a pokol, gyorsan abbahagytuk a „*mi iskolánkban nincsenek lányok*” és egyéb kijelentésekkel tűzdelt előadásunkat. A prezentációk között színvonalas és látványos tánc- és énekelőadásokat láthattunk-hallhattunk. Az előadások után különböző órákat néztünk meg. Ennek lényege az volt, hogy a tanítási szokások közötti különbségeket megfigyeljük. Találtunk bőven. A diákok órán esznek, isznak, akár telefonálnak is, a puskázás és egymás dolgozatainak szemlélése nem okoz túlzottan nagy problémát. Megfigyelhettük, hogy volt, aki fél óra késést is megúszott bármiféle beírás, vagy figyelmeztetés nélkül.

Gyalog mentünk az uszodába, ahol a norvégok elleni úszóversen Kádár Gábor sikeresen képviselte hazánkat. Kedden is órákat látogattunk az iskolában, majd külön busszal a városházára mentünk polgármesteri fogadásra. Az esti a program egy kosármeccs volt a nemrégiben épült

sportcsarnokban. Nagyon színvonalas mérkőzést láthattunk, bár a helyi csapat kikapott. Szerda reggel röplabdázni hívták a norvégokat és a magyarokat. Először a norvégoktól kaptunk ki, majd a magyar-norvég válogatott szenvedett vereséget a lengyel csapatától. A meccs után külön busszal utaztunk Torúnba, ahol a legtöbb helyi nevezetességet megtekinttük. Az ebédet egy helyi kis vendéglőben fogyasztottunk el, ami nagyon ízletes különlegesség lehetett, sokan mégis a McDonalds-ot választották. Bepakoltunk a mikrobuszba, majd hosszú búcsúzkodás után hat órakor elindultunk haza. Gigantikus látványt nyújtott a Czesztohowai apátság épületegyüttese, temploma, kápolnája. Gödön kiraktuk a szegedieket, és találkoztunk egy régi ismerőssel, az egykori szegedi, most gödi piarista Rác Attilával.

Képes élménybeszámolót tartanak Patrocíniumkor az iskolafejlesztési program első látogatásának résztvevői: *Góré Dániel, Kádár Levente, Kádár Gábor 12.A Balog István, Miklós Péter 10.A és a kísérő tanárok: Németh Gábor, Sík Péter és Simor Márton.* További részletek hamarosan a honlapunkon: www.szepepi.hu/comenius.

Kádár Gábor-Kádár Levente 12. A

Arany János szülőföldjén át Szent László városáig.

A 11. évfolyam november 19-én tanulmányi kiránduláson Nagyszalonán és Nagyváradon járt. Megtekintették a Csonkatornyot (Arany János emlékmúzeum) és a „körös-parti Párizs” belvárosát. A háttérben az Ady-múzeum látható.

Fejezetek a szegedi kegyes oskola történetéből

1743

A szegedi oskola professzorai végre megkapták az utasítást a tartományfőnöktől, hogy az egész 18. század folyamán a kiadott kivonatok rövidke, a szóbeli magyarázatok pedig kimerítő, világosak, a tanulók felfogásához mértek legyenek. A történelmet szorgalmasan tanítsák, a magyar és a német nyelvből hetenként írassanak dolgozatot! (SzeplInfoTéka - titkos rendelettár)

Forrás: KacsapRESS

1753. – Szegedre helyezte székhelyét **Nemcsényi Adolf** tartományfőnök az 1753/54-es tanévben. A legújabb pedagógiai módszereket így honosította meg.

1761. – **Tapolicsányi Gergely** rendfőnök elrendelte, hogy a tanárok a grammatikát csak a classicusok válogatottabb helyeiről tanítsák.

1766. – A tanév folyamán **Karaba József** vezetésével a költészeti és szónoklattani osztályok diákjai drámai előadást mutattak be. **Ege Sándor** rajzolgatásra tanította a vállalkozó tanulókat. **Poor Kajetán** a syntaxistákban természettani kísérleteket mutatott be.

1768. – **Lengyel Domokos**, a minimisták tanítója Kalazanci József gyermekkorából dramatizált jelenteket. (Kalazanciust 1767-ben iktatták a boldogok sorába!).

1769. – **Hájos tanár úr** nemcsak latin, hanem magyar vígjátékokat is bemutatott tanítványaiával.

1776. – Szeged város plébániája a csanádi püspök joghatalma alá került.

1777. – A szegedi társház a kegyes rend kőbányájából hozott kővel és 6 ezer Ft összeggel a szabad királyi várostól hiába várta a támogatást.

Méltóságos Rector Úr!

Felháborodottan írok Önnek. **Benyák Bernát** a bölcsészeti előadásait magyarul tartotta, és a tanítványaitól is megkövetelte ugyanazon a nyelven, magyarul a feleletet. Tiltakozom a Magister eljárása ellen! Kérem, járjon el az ügyben, és büntesse meg **Benyákot** túlzott elvárásai miatt, védje meg fiainkat a tanári kegyetlenkedéstől!

Becskereken, Szent Mihály havában, 1777.

Kiss Márton

Becskerek nótáriusa

(SzeplInfoTéka - a latin levelet fordította: ifj. Kis Márton)

Forrás: KacsapRESS

1779. – Két év alatt felépült a társház. Az építkezést **Mária Terézia** 15.030 forint 19 korona összeggel támogatta. A **Ratio Educationist** Szegeden **Szluha Ferenc** atya léptette életbe. Ennek értelmében a főgimnáziumnak minősített szegedi középiskolát a nagyváradi királyi főigazgató felügyelete alá helyezték.

1781. április 2. – **II. József** megváltoztatta a piarista rend

alkotmányát. Eltiltotta a Rómával való kapcsolatot. Az eddig breviárium elmondására szabott időben önképzést rendelt el.

1785-1786. – **II. József** kötelezővé tette a tandíj fizetését, amely miatt a szegényebb szülők gyermekei kimaradtak.

RENDELET

Minden piarista társház ezentúl maga válassza meg a főnökét! A hivatal 3 évig tart. A megerősítés joga a rendfőnöké. A társház másodfőnökét a házfőnök nevezi ki. A tartományfőnököt a házfőnökök választják, akinek 6 év lesz a hivatali ideje. Eltörölöm a rendtanácsot. Rendtag csak kivételes ok miatt helyezhető át más házba. Megszüntetem a rendfőnöki látogatásokat.

1785. Vízkereszt hava 10.

Helytartótanács

(Magyar Kancellária törvénytár - 1785)

Forrás: KacsapRESS

1787. augusztus 22. – A szegedi tanács arról döntött, hogy a palánki mellett még két plébániát állítanak fel. Mindhárom szegedi plébániát szerzetesek vezetik. A Felsővárosban a minoriták, a Palánkban a piaristák, az Alsóvárosban a ferencesek. Rókus lakossága megosztva az Alsó- és Felsővárosba tartozik. A plébánosok jóvedelmét a stólapézn képezi. Ez az első év, amelyben elkezdődött a német nyelv tanítása, a nyelvrendelet végrehajtása.

1788. március 19. – A helytartótanács elmarasztalta a piaristák plébániáját, mert a feyencek közül többen utolsó kenet nélkül haltak meg. A vizsgálat a felhozott 30 eset közül igazolt hármat.

November 12. – Elvették a kegyes rendtől a palánki plébániát.

HIRDETMÉNY

A Palánki Plébánia ettől kezdve világi plébánossal vezetessen. Az évi fizetése 400 Ft lesz. Két segédlelkész a piaristák közül kerüljön ki! Ők fejenként 150 Ft fizetést kapnak. A plébánosi lak felépüléséig lefoglaljuk a társház egy részét Pontosabban: A társház új épületében 4 szobát, a régiben csak 6 helyiséget, konyha és cselédlak számára. A padlást, a templom hosszának megfelelő udvart, a gimnázium épülete alatt 200 akó borra pincét, valamint istállót, fészert és kutat. Kegyesen megengedjük, hogy a társház régi épületrészében a piaristák számára 9 helyiség maradjon. Mindez a plébániáról rendelkező fejedelmi parancs alapján született döntés.

12. Március 1789.

Kőszeghy László csanádi püspöki biztos

(Szeged Szabad Királyi Város titkos levéltára - 1788)

Forrás: KacsapRESS

1789. március 12. – **Kőszeghy László** felolvasta a bűnösnek ítélt 3 piarista büntetését. A kegyes atyák a nyomorúság következtében a szántóföldjük, a szőlejük egy részét, a szent edények, miseöltönyök és oltárdíszek közül többet, a könyvtárunk értékesebb darabjait, a felesleges bútorait eladták.

Károlyi Attila

Karácsonyi gyűjtés

Korábban már hírt adtunk lapunkban arról, hogy Nagykárolyba is visszatért a piarista szellemiség. Nemrég két piarista nővér gyermekotthon alakított ki az egykori nagyhírű kegyes iskola épületében. (A piarista nővérek kongregációját Celestina Donati olasz apáca 1889-ben alapította Olaszországban.) Judit nővér és Tünde nővér egyelőre tizenkét kislányt nevel Nagykárolyban hitre, tudásra, szép életre jóra.

A semmiből nőtt ki a kalazanciusi szándék új virága. Azonban, hogy ideje korán ki ne száradjon, segítségre van szüksége. Tulajdonképpen a legalapvetőbb dolgok is hiányoznak egyelőre: mosópor, tisztítószerek, fogkefe, fogkrém, sampon sem áll hiánytalanul a rendelkezésükre.

Iskolánk diákönkormányzata gyűjtést szervez a nagykárolyi

testvériskola növendékei számára. Füzeteket, borítókat, irattartókat, ragasztót, színes papírt, íróeszközöket s a fentebb említettek gyűjtenénk első sorban. De mindent szívesen továbbítunk, ami szükséges lehet egy gyermekotthon működéséhez.

A nagykárolyi Kalazanci Szent József plébániatemplom, mögötte a piarista rendház és iskola

Az adományokat az osztályok DÖK-képviselőinél lehet leadni. A gyűjtéssel kapcsolatos információkért Papp Attila tanár úrhoz let fordulni.

Annyit mindenképpen érdemes tudni a nagykárolyi piarista múltjáról, hogy 1725-ben gróf Károlyi Sándor hívta be a

kegyesrendet a ma is magyar többségű városba. Ennek az iskolának a padjait koptatta egykor Ady Endre is. Trianon után kikerült az intézmény a magyar rendtartomány gondozásából, majd a második bécsi döntés után újra a hazai zászlók alá tartozott néhány évig. Nagykárolyban is 1948-ban szüntették meg a piarista iskolát. Évtizedekig egyetlen ilyen intézmény sem volt egész Romániában. Az iskolához tartozó templomot Kalazanci Szent József tiszteletére szentelték.

A gyűjtés határideje: december 14. Segítsük őket!

Bartók Béla 1881-1945

A Bartók jubileumi év (születésének 125., halálának 60. évfordulója) kapcsán népdaléneklési versenyt rendezünk iskolánk diákjai között 2006. február 23-án, Bartók Béla által gyűjtött népdalokból. A versenyre egy kötelező és egy szabadonválasztott népdallal lehet felkészülni. A népdalok kiválasztásában és a felkészülésben Lajos István tanár úr nyújt segítséget.

* * *

Bartók Béla 1881. március 25-én, Nagyszentmiklóson született. Első nyilvános szereplése és a *Duna folyása* című kompozíciójának előadása 1892-ben volt. 1899-ben kezdte el zenei tanulmányait a budapesti Zeneakadémián.

1903-ben volt első bécsi koncertje. 1905 a népdalgyűjtés kezdetének éve, 1907-ben a Zeneakadémia tanára lett. Első szerzői estjét Kodállal közösen 1910-ben rendezték. Ezt követte a *Fából faragott királyfi* - balett, és a *Kékszakállú herceg vára* - opera bemutatója, Budapesten. 1920-tól nemzetközi koncert körutakon vesz részt Európában és az USA-ban. 1926-ban *A csodálatos mandarin* című pantomimját mutatják be Kölnben. 1934-ben visszavonul a tanítástól és a népzenei gyűjtés sajtóban való népszerűsítésén dolgozik.

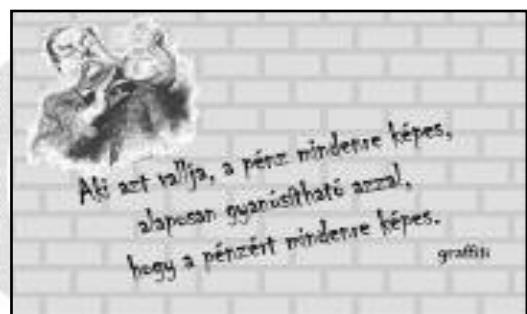
1940-ben emigrációba vonul, New Yorkba érkezik. Utolsó nyilvános szereplése 1943-ban volt. 1945. szeptember 26-án egy New York-i kórházban fehérvérűségben meghalt. Földi maradványait 1988-ban hazahozták, a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

PIARISTA ÜZLETI PROGRAM

Iskolánk idén is meghirdeti vállalkozói tréningjét. Az öt éve működő program alapfokú közgazdasági és vállalkozási ismereteket nyújt középiskolások számára. Sikeres üzletemberek, neves oktatók vállalják évről évre, hogy megosszák ismereteiket tapasztalataikat a diákokkal.

A résztvevők megismerkednek a sikeres üzleti viselkedés jellemzőivel, a piaccgazdaság működésével, a vállalkozások felépítésével, működésével, a csapatmunka fontosságával. Tanulnak önismeretet, problémamegoldást, üzleti kommunikációt. A program különleges figyelmet szentel az etikus üzleti magatartásnak, a szociálisan érzékeny üzleti viselkedésnek és a társadalmi felelősségvállalásnak.

Az előadásokat négy hétvégén tartjuk. A program ingyenes, elsősorban a tizedik évfolyamosok számára ajánlott. Információt Mészáros Ferenc tanár úr nyújt minden érdeklődőnek.

Képzelt riport...

Ha kérdenéd Kalazanciust

Kevesen tudják, hogy Mikszáth tévedett. Azt írta ugyanis, hogy Gábor arkangyalnak arra a bizonyos első trombitaszavára csak azok támadtak föl, „akik a hazáért meghaltak...” Nem. Azok is elhagyták akkor sírjukat, akik igaz ügyért éltek. Mivel az író információi nem tiszta forrásból származtak, csak Zrínyi Miklós és katonái sorsát követte nyomon. Nem tudhatta, hogy abban a pillanatban *Kalazanci József* is újra életet kapott. Nem csatlakozott a hangoskodókhoz, hanem kedves iskolái keresésére indult. Isten kegyelméből örök életet kapott ide-lenn, és inkognitóban él a nagyvilág hol egyik, hol másik piarista rendházában. Most Szegeden tartózkodik, Magyarországon. Kevesen tudják...

Az alak egészen szikár, és a tekintete is különös. Derűs és jóságos, mégis félelmetes. Talán szigorú. Mintha a dolgok lényegéig látna, mintha nem maradhatna rejtve előtte az igazság, akármi fedje is.

Egy üveg bort hoztam, atyám, hogy legyen, ami megkönnyíti a beszélgetést. Meg mifelénk nem illik üres kézzel vendégségbe menni...

De a bor jó legyen, ne legyen valami keverék, vagy valami csalás, és legfőképpen ne legyen drága!

Szereti a bort. Élvezettel csettint a nyelvével, amikor lenyeli, és mintha mosolygósabb is lenne.

Új életében 1898 óta járja a világot. Mi alapján dönti el, hogy melyik közösséget választja családjául néhány évre?

Mindenhol lehet tanulni valamit, fiam, és mindenhol lehet tanítani is a jót. De még inkább tetszik nekem az imádságos szellem, amiről a szentek azt mondják, hogy ez a legnagyobb dolog. Boldog az, aki igazán tud imádkozni. A hatékony imádsággal kieszközölhető a bűnök megbocsátása és a kegyelmek bősége is.

Biztosan nagy segítségére van tanácsaival az iskola előljáróinak... Mi volt az első javaslata, amikor Szegedre érkezett?

A házban mindenki szigorúan tartsa meg a *silentiumot!* Az iskolán kívül vagy ne beszéljen, vagy csak halkan beszéljen, házon kívül csak azzal beszéljen, akivel feltétlenül beszélnie kell, de a lehető legkevesebb szóval, ahogyan csak lehetséges. Ennek meg lesz a jó eredménye, tanárban, diákban egyaránt. Sajnos ezt még nem sikerült megvalósítani...

Sokféle korú és rangú ember él a mi piarista közösségünkben Szegeden. Mindenki számára van tanítása, atyám?

Ideérkezésemkor a szegedi közösség elsősorban szigorúságáról volt híres. Azt kell megérteni tanárnak, diáknak egyaránt, hogy ez a szigor nem öncélú. A tanár, ha dorgál vagy büntet valakit, ne mutassa, hogy haraggal teszi vagy szenvedéllyel, hanem szelidséggel, éreztetvén, hogy az illető többet is érdemelne. Egyetlen prefektus sem büntethet másképpen, mint tenyérütéssel vagy öt botütéssel a nadrágra. Súlyosabb kihágásnál a büntetés is nagyobb legyen, de kezdetől fogva kegyes, s ha visszaesőről van szó, keményebben kell eljárni. Mindezek mellett pedig tudni kell, hogy a gyakori gyónásnak ezeknél sokkal nagyobb eredménye lesz. A gyerekeknek mutassák meg, hogy a megpróbáltatásokat fogadják jó lélekkel, megköszönve mindezt az Úrnak. Ő ugyanis ilyen úton-módon ismerteti meg velünk saját kicsiségünket. Ha az ember igazán Isten szolgálatára szenteli magát és mégis megpróbáltatások nélkül akar maradni, akkor annak nincs helyes fogalma az Úr tanításáról.

És a novíciusok?

Nagy öröömre szolgál mindig, valahányszor csak azt hallom, hogy a novíciusok buzgalommal és jókedvvel járják a lelki élet útját. Kell, hogy mindnyájan versenyben legyenek, ki az alázatosabb, mert a versenyfutás díját csak az

alázatosok kapják meg, akiket majd felmagasztalnak. A rend mindenestül a noviciátus jó hírnevétől függ, azzal emelkedik, azzal pusztul, hasznára van az egész szerzetesi életnek. Nagyon igaz, hogy: „dimidium facti, qui bene coepit habet.”¹

A bor lassan elfogy. Tanítás még biztosan lenne.

Melyik rendházba látogat legközelebb, atyám?

Nem tudom még. A jó szerzetes nem gondol másra, csak hogy mindennap előbbre jusson a tökéletességben... De ha az ifjak nagy gonddal és szorgalommal figyelmesek, a hírnevük messzire eljut. Én pedig meghallom azt, és felkeresem őket.

Készült: Kalazancius levelezése alapján

¹ Aki megkezdte, felét elvégezte a munkának (Horatius)

KALAZANCIUS SZANDÁLJA

LAS SANDALIAS DE CALASANZ

Dionisio Cueva, escolapio

Le regalaron un día dos sandalias,
dos,
grandes, holgadas,
de buen cuero curtido
y recia suela silenciosa.
Las fabricó a su gusto,
con mimo y con talento,
un menestral romano,
experto en el oficio
y cantarín gozoso,
hasta verlas cosidas,
reciamente cosidas,
y amoldadas.
Luego vino el regalo.
Él las bendijo
antes de hacerlas suyas y meterlas en casa,
y las bendijo otra vez, y muchas veces,
porque eran sólidas,
humildes y cordiales
como los niños pobres de su escuela.
Fueron ya desde entonces
compañeras de viaje
y fieles secretarias
en diálogo y sonrisas,
de sus muchos secretos.
Celebraron con él Eucaristías
y repasaron clases,
jugaron con los niños
y, obedientes, subieron al calvario
aquel viernes de fuego,
de luto,
de vergüenza.
Hasta que tropezó en la piedra de la
calle
y sus dedos heridos
sembraron de claveles
rojos, muy rojos,
la tierra calcinada.
También ellas lloraron
y mezclaron sus lágrimas
amargas
con la sangre caliente
del dueño y del amigo.
Pero él se fue a los cielos
y las mansas sandalias se pre-
guntan
¿por qué nos las calzaron
para el último viaje?
¡Juntos en los afanes de la vida,
juntos en el abrazo más allá de la muerte!
Pero no pudo ser,
no fue,
y aquí quedaron
testigos de un amor enfebrecido,
de una suma pobreza incomprensida,
de rosas y azucenas
siempre fresca.
Aquí están todavía
envueltas en silencio de siglo y misterio,
y yo quiero cogerlas con mis manos,
llenarlas de ternura y de caricias,
subirlas a mis labios,
besarlas largamente
porque disteis, hermanas,
sosiego y alegría
a los pies de mi Padre.

Egy nap két szandált ajándékoztak neki.
Kettő
nagy, bő,
jó bőrből cserzett,
erős, csendes talpú szandált.
Gondosan és tehetséggel,
az ő kedve szerint készítette neki
egy hozzáértő római kézműves
és jókedvű dalnok.
Sokáig dolgozott rajta
mire elkészült az erős szandállal.
Így érkezett meg az ajándék.

Ő megáldotta őket
használatba vétel előtt és bevitte őket a házba,
és újra megáldotta, és sokszor,
mert erősek voltak,
alázatosak és szeretetreméltók,
mint iskolájának szegény gyermekei.
Attól fogva társai voltak
az úton,
és hűséges tanúi
sok titkának párbeszédeiben és mosolyaiban.

Együtt ünnepelték vele az Oltáriszentséget
és együtt tanultak,
játszottak a gyerekekkel,
és engedelmesen mentek fel a Kálváriára
azon a szegényletes
fájdalmas
tüzes pénteken.

Míg nem egyszer megbotlott
egy kőben az utcán,
és sebesült ujjai
piros, nagyon piros
szegfűkkel vetették be a
meszes talajt.

Ők is sírtak
és keserű könnyük
a barát és gazda
meleg vérével keveredett.

De ő eltávozott az égbe,
és a jámbor szandálok azt
kérdették,
miért nem viselt bennünket
az utolsó útján?

Együtt az élet küzdelmeiben,
együtt ölelésben a halálon
túl is.

De nem lehetett,
és itt maradtak,

tanújaként a forró szeretetnek,
a meg nem értett végtelen szegénységnek
és a friss rózsáknak, liliumoknak.

Még itt vannak,
századok csöndjébe és titokzatosságába burkolva,
és én meg akarom érinteni őket a kezeimmel,
elhalmozni gyengédséggel és simogatni,
felemelni őket az ajkaimhoz,
lassan megécsokolni,
mert ti adtatok, testvéreim,
nyugalmat és örömet,
Atyám lábainak

*Kalazancius szandálja ma is látható
a rend központi házában, Rómában*

A szegedi iskola méltó otthona a piarista szellemiségnek

Vendégünk volt *Jesús María Lecea* piarista generális

Hogyan és mikor került kapcsolatba a piarista renddel? Gondolom, Ön is piarista diák volt.

Igen. A középiskolát végeztem a piaristáknál, bár szülőházamban sok általános iskolát is vezet a rend. Körülbelül tizennégy éves lehettem. Amikor elvégeztem a középiskolát, beléptem a rendbe, majd letöltöttem a novíciátust. Utána még néhány évig teológiát tanultam, és csak ezután mentem egyetemre, de már nem Spanyolországban, ahol születtem, mivel Rómába helyeztek, hogy ledoktoráljak.

Van-e valami emlékezetes története piarista diák korából?

Sok ilyen van, de egyre nagyon emlékszem. A kémiai laboratóriumban voltunk, és a tanárunk azt magyarázta éppen, hogy hogyan kell hidrogént fejleszteni. Be is akarta mutatni, ezért figyelmeztetett bennünket, hogy tilos tüzet gyújtani, mivel az robbanásveszélyes. Egyszer csak az egyik osztálytársam, aki egy kicsit bolondos volt, belobbantott egy öngyújtót, és közelebb ment vele a katedrához. Erre lett egy kicsi robbanás, a fiú pedig azt mondta: „*Jé, hova lett a tanár úr?*” Szegény bebújt az asztal alá! Jaj, hogy neveltünk!

Komolyabb természetű kérdés: Hogyan élte meg a Generálissá választását?

Számomra nagyon elgondolkodtató időszak volt. Igazából néhány évvel korábban már dolgoztam Rómában, az anyaházban, a rend központjában. Azonban tizenkét év után befejeztem ott a munkát, és visszatértem Spanyolországba. Már hat éve voltam ott, ezért is volt számomra meglepő a döntés, de azt mondtam, ha úgy gondoljátok, hogy képes vagyok erre a szolgálatra a következő hat évre, akkor igyekszem minden tőlem telhetőt megtenni. Békésen fogadtam.

Melyek a rend első emberének legfontosabb feladatai?

Meg kell tartani az egységességet, az összhangot a provinciák között, azaz a különböző országok között, ahol jelen vagyunk. Ezen kívül valóra kell váltani azokat a döntéseket, amelyeket a generálisi káptalan – minden hatodik évben van ilyen rendi gyűlés – meghoz a következő hat évre. Például erre a hat évre azt tűztük ki, hogy az iskolák igazolják a kalazanciusi piarista pedagógia szellemét. Azon dolgozunk tehát, hogy miképpen tudnák az iskolák ezt be is váltani úgy, hogy valamiféle fejlődési tervet dolgoznak ki. A káptalani dokumentumban minden egyes fejezet öt-hat szempontot emel ki. Most azon vagyunk, hogy a gyakorlatba is átültessük őket. Ezeket túl, legalább egyszer a hat év során meg kell látogatnom minden piarista intézményt. Ezért vagyok most itt Szegeden is.

Leginkább a hitbeli szempontok tartoznak rám, hiszen a tartományfőnöknek is látogatnia kell a hozzá tartozó iskolákat, ő tehát konkrétabb képet tud alkotni. Nekem nincsen időm erre, és nem is az én feladatom. Ilyenkor egy kicsit közelebről látok, új dolgokkal és emberekkel ismerkem. Ez kötelességem, és hasznomra is válik.

Generálisként mire a legbüszkébb?

Nem mondanám büszkeségnek. Az emberek, akik az iskolákban dolgoznak, a tanítók és tanárok adják a mi erőnket, nevelési értelemben – és persze a diákok. Ez a tapasztalatom, amerre járok. Talán ez a legnagyobb öröm számomra.

Hol van a legnagyobb szükség a piarista hivatásra a harmadik évezredben?

A küldetésünk továbbra is azonos: a kalazanciusi nevelés. Az ún. nyugati világban is tapasztalható egyfajta elszegényedés manapság. Minden tekintetben, lelki értelemben is. Nem mondhatjuk, hogy pl. Olaszországban, vagy Spanyolországban, ahol talán a legnagyobb hagyományai vannak rendünknek, nincs több dolgunk, mert már mindent megtettünk. Ugyanakkor új kihívások felé is fordítjuk figyelmünket. A fejlődő országokban, Afrika és Ázsia országaiban nyílnak új területek, ahol még nagyobb szükség van a piarista munkára.

Közeledik a Patrocínium. Milyen üzenete van az ünnep alkalmából a szegedi diákok számára?

Rendalapítónk szándéka ismert a piarista diákok előtt. Mai világunkban talán kissé túlértékelődött a tudás szerepe. Bizonyos szempontból az érvényesülés útjává vált. Kalazanci Szent József azonban nem az efféle tudás megszerzésére oktat. Nagyon fontos a tudományok elsajátítása, a legmodernebb tudományos eredmények megismerése. Buzdítom erre a szegedi diákokat is. Azonban a legfontosabb, hogy a megszerzett tudás a közösség javára fordítódjon. Diáktársaink, iskolánk, embertársaink, egyházunk, hazánk és az egész világ hasznára legyen minden megszerzett ismeretünk. Ennek megvalósulásában kell bátran Kalazancius atyánk közbenjárásáért folyamodnunk.

Hogyan látta generálisi vizitációja során a magyar piarista iskolákat, köztük a szegedit?

A magyarországi piarista nevelés rendkívül nehéz körülmények között működhetett az elmúlt évtizedekben, a kommunizmus idején. A magyar rendtartomány komoly helytállásának tekinthetjük azt az időszakot. Szinte lehetetlen körülmények között szilárd keresztény erkölcsi értékrendet és széleskörű műveltséget vitt tovább. Ma ugyan szabadabbak a körülmények, jó néhány egykori intézményünk újra működik. De a mai, erkölcseiben összekuszálódott világ új feladatok elé állítja a piarista küldetést. E feladatok elvégzésének kiváló példái a magyarországi kegyes iskolák. A szegedi iskola új, korszerű, rendkívül impozáns épületben működik. Sajnálatosan rövid tartózkodásom alatt azt tapasztaltam, hogy ez az intézmény méltó otthona a piarista szellemiségnek, melyet a szerzetesek, a világi munkatársak és a diákok közösen hordoznak magukban.

SzePiPRESS

(A fordításban közreműködött: Mészárosné Szabó Tünde, Boczor Zoltán)

Az első sárkányfej: a kevélység. Maga a sárkányszabású fej nem látszik. De kiül a testtartásra, a hanghordozásra, a szavakra. Egyszerűen pikkelyes a fickó tetőtől talpig.

Szent György

Ne szakíts félbe, Uram, imádkozom!

Ember: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy...

Isten: Tessék!

E: Ne szakíts félbe, kérlek! Imádkozom.

I: De hisz éppen megszólítottál.

E: Én megszólítottalak? Á - tulajdonképpen nem. Az ima szólag: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy...

I: No tessék, már megint! Te hívsz engem, hogy beszéljünk egy kicsit, nem? Tehát miről van szó?

E: Szenteltesd meg a Te neved...

I: Komolyan gondolod?

E: Mit?

I: Valóban meg akarod szentelni a neved? Tudod, hogy mit jelent ez tulajdonképpen?

E: Azt jelenti... azt jelenti... A csuda vigye el, mit tudom én, mit jelent! Honnan tudjam?

I: Azt jelenti, hogy meg akarsz tisztelni, hogy én neked egyedülállóan fontos vagyok, hogy számodra a neved értékes.

E: Igen, ezt értem. Jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is...

I: Teszel ezért valamit?

E: Hogy a Te akaratod teljesüljön? Természetesen! Rendszeresen járok istentiszteletre, egyházi adót fizetek, ha valamire gyűjtenek én is adakozom, megtartom a böjtöt, és szoktam imádkozni is...

I: Én többet akarok; hogy az életed rendbe jöjjön, hogy a szokásaidat, melyek mások idegeire mennek, elhagyd. Azt akarom, hogy a betegek meggyógyuljanak, az éhezők ételhez jussanak, a szomorúakat megvigasztalják...

E: Miért éppen neked mondd ezt? Mit gondolsz, hány gazdag képmutató ül a templomban? Nézz csak körül!

I: Bocsáss meg! Azt hittem, te valóban azért imádkozol, hogy legyen meg az akaratom. Ez ugyanis egészen személyesen annál kezdődik, aki ezt kéri.

E: Ez világos. Imádkozhatom most tovább? Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma...

I: Ember, máris túlságosan kövér vagy! Kérésedben a

kötelezettség is benne rejlik, hogy valóban tegyél valamit azért, hogy a világ millió éhezője naponta kenyérhez jusson.

E: És bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek...

I: És Jancsi?

E: Jancsi? Ne kezd el most már őt is! Nagyon jól tudod, hogy valahányszor találkozunk, olyan szemtelen, hogy dühöngeni kezdek. És ő is tudja ezt. Nem vesz komolyan, mint munkatársát, és egyáltalán, az idegeimen táncol ez az alak...

I: Tudom, tudom! És az imádságod?

E: Nem úgy értettem!

I: Legalább becsületes vagy. Örömet szerez neked, hogy ilyen sok keserőséggel és ellenszenvvel rohangálsz a világban?

E: Beteggé tesz.

I: Meggyógyítlak. Bocsásd meg Jancsinak, és én megbocsátok neked.

E: Hm... Nem tudom, hogy rá tudom-e szánni magamat.

I: Segítek neked!

E: És ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól...

I: Nagyon szívesen. Kérlek, kerüld azokat a személyeket és helyeket, ahol kísértésbe kerülhetsz!

E: Hogy gondold ezt?

I: Hiszen ismered gyenge pontjaidat! Udvariátlanságod, magatartásod az anyagiakban, agresszió, nevelés. Ne adj lehetőséget a kísértésnek.

E: Azt hiszem, ez életem legnehezebb Miatyánkja. De most van először köze a mindennapi életemhez.

I: Remek! Imádkozd nyugodtan végig!

E: Mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

I: Tudod mi a legjobb? Az, hogy ha olyan emberek, mint te, elkezdene engem komolyan venni, igazán imádkozni és az én akaratomat tenni, akkor aztán észreveszik, hogy mindaz, amit az én országom eljöveteleért tesznek, őket magukat is boldoggá teszi!

KÖSZÖNŐVISZONYBAN ISTENNEL

Nagy és Kiss a templom mellett megy el. Mindketten tiszteletteljesen megemelik a kalapjukat, közben Kiss csodálkozva megjegyzi:

- Te ateista vagy, nem hiszel Istenben! Akkor miért tetted ezt?

- Köszönni köszönünk egymásnak - mondja Nagy -, csak éppen nem vagyunk beszélő viszonyban.

PAPOLÁS

- Apuka, a plébános bácsit úgy szólítjuk, hogy tisztelendő úr?

- Igen.

- És a püspököt úgy, hogy főtisztelendő úr?

- Igen, fiacskám.

Matusz Péter grafikája

- És a pápát úgy, hogy Őszentsége?
- Igen.

- És miért mondjuk a jó Istennek egyszerűen, hogy „Te”?

VIZES VETÉLKEDŐ

Az amerikai felkerül a mennyországba, és mindenkinek csodálatos hazájával dicsekszik.

Egy töpörödött idős úrnak például a Niagara-vízesésről áradozik.

- Mit van olyan nagyra vele? - kérdezi az öreg.

- Uraságod tán látott már nagyobb vizet is?

- Meghiszem azt.

- Hát kicsoda ön?

- Noé a nevem.

Botrány!!!

Az őszi szünetben egy barátunk azt ajánlotta, hogy menjünk el megnézni azt a jó kis botrányfilmet, ami akkor ment a Tékában. Nem tudtuk, miről van szó. „Tudjátok – magyarázta –, az a pingvines film”. Pingvines botrányfilm, mint olyan, érdekesnek hangzott, úgyhogy mentünk.

Ha azt hallom, természetfilm, rögtön David Attenborough (magyar hangja Végvári Tamás) jut eszembe az *Élő bolygó* című sorozatával, khaki színű ruháival, és valahogy mindig szélfúttá hajával, amint szombat esténként az egész család ezt nézi. Ennél fogva számomra a természetfilmek mindig valami idillien békés, családias, és egyben ismeretterjesztő dolgot jelentettek. A botrányfilmről valami polgárpukkasztó, de minimum erősen frivol témájú film jutna eszembe. Ez viszont egy nagyon szép francia dokumentumfilm, ami a császárpingvinek életével foglalkozik. Gyönyörűen fotózott, színes és művészi filmet láttunk. Megkapó, és néhol eléggé megható is volt nézni, ahogy a hím és a nőtény pingvin a maguk esetlen mozgásával hogyan kínlódnak az utód érdekében. Hónapokig étlen-szomjan ácsorogni, hogy az értékes tojás, és benne a még értékesebb kis élet ki ne hűljön, azután hetekig tartó vándorlással elcsoszogni a tengerig, hogy újabb néhány hónapra elegendő zsírtartalékot szerezzenek, és az egész egy pillanat alatt füstbe mehet. Például, ha a tojás néhány másodpercnél több időre a jeges levegőre kerül, vagy a halakra vadászó szülőt elcsípi egy szintén éhes foka... Csodálatos élmény! Mindenkinek ajánlom, annyira szép volt.

Na jó, de mi ebben a pláne? És kérem szépen, hol a botrány? A botrány ott van, ahol a bal fület jobb kézzel vakaró gondolkodás van. Sok ráérő idővel rendelkező emberek ugyanis kitalálták, hogy a *Pingvinek vándorlása* sérti a személyiségi jogokat. Sérti, ugyanis aláhúzza azt a tényt, hogy a természetben csak az apa és az anya együttes és összehangolt erőfeszítése árán tud létrejönni az új nemzedék. Márpedig korunk társadalmában sokan érzik úgy, hogy egy azonos nemű emberrel együtt kívánnak házassághoz hasonló, családyszerű kapcsolatban élni. A pingvinekről szóló film azonban ezt a lehetőséget meg sem említi, és ezzel azt sugallja, hogy egy élőlény sorsa determinált, amelyben választási lehetőségek helye sincs.

Egyes internetes portálok szerint egy európai állatkertben él egy meleg pingvin. Hadd jegyezzem azonban itt meg, hogy a természetben található homoszexuális varacskosdisznók, szingli prérikutya, elvált és gyermeküket egyedül nevelő gerlék, esetleg klimaxos jegesmedvék száma igen-igen alacsony. Közöttünk azonban hány olyan van, aki egyedül, vagy azonos neművel, esetleg szándékosan gyermektelenül él! A mi,

emberinek nevezett világunknak ugyanis a természethez egyre kevesebb köze van. Ha nap mint nap meg kellene küzdenünk a ránk leselkedő ragadozókkal, a lakóhelyünk éghajlat okozta nehézségeivel, mint szép szőrös őseinknek kellett az őskorban, akkor kevés liberális szervezet emelne szót a természetfilmek jogsértő jellege miatt. Egyrészt azért, mert nem lennének természetfilmek, másrészt azért, mert melegszervezetek sem létezhetnének, hiszen máshogy nem működik az élet továbbadása, mint a mára sajnos konzervatívnak mondott „apa-anya” felállásban.

Érdemes lenne elgondolkodnunk azon, hogy a mi csodálatos civilizációnk minden kulturális vívmánya mellett nem öli-e ki belőlünk az anyatermészethez örök köldökzsinórral kapcsolódó, esendősége tudatában lévő teremtményt azzal, hogy természetesen nem működőképes formációkat teljesen elfogadhatónak, sőt, elfogadandónak állít be.

MT

József Attila az iskolában

A 2005-ös év József Attila emlékévé. A Patrocínium irodalmi csapatversenyének ezért lett József Attila és kora a témája.

A díszteremben Tóth Rózsa József Attila versillusztrációit helyezték el a költő előtt tisztelegve. (Forrás: *József Attila az iskolában. József Attila illusztrált versei Dr. Tóth Rózsa tollrajzaival. Oskar Kiadó, Dozmat. 2002.*)

A távolságot, mint üveg
Golyót, megkapod, óriás
leszel, csak hunyd le kis szemed, –
Aludj el szépen, kis Balázs.

(Altató)

Őszi sportesemények

Idén október 29-én és 30-án Vácott került megrendezésre a piarista iskolák sportkupája, a *Piarista Játékok*. Iskolánk kézilabdában, kosárlabdában és labdarúgásban is képviseltette magát, több-kevesebb sikerrel.

Kéziseink mindkét ellenfelüket legyőzve, magabiztosan zsebelték be a végső győzelmet. Az aranyérmes csapat tagjai: *Zöldy Tamás (12.A), Csóke Áron (12.B), Simon Bence (11.B), Gonda Áron, Gémes József, Kordás Péter (10.A), Komáromi Endre, Ördögh Bence, Kovács Bence (10.B), Ördögh András (9.B)*.

Kosarasaink két nyitómeccsükön egyaránt magabiztos, fölényes győzelmet arattak, előbb Veszprém, majd a házigazda Vác ellen. A végső győzelem viszont, sajnos nem jött össze, ugyanis a csapat a döntőben tízpontos vereséget szenvedett a pesti piár ellenében. Az ezüstérmes csapat tagjai: *Kávássy Tamás (12.A), Gyöngyösi Domonkos Tas (11.A), Szabadi András, Hidjapusztay Ákos, Bánki Márton, Szabó Attila (11.B), Merley Dénes, Németh Ádám (10.B), Van Der Meer Ágoston (9.A), Horváth János (8.A)*.

Az idei Piárjátékokon egy hármas, illetve egy négyes csoportban kezdődtek meg a foci-küzdelmek. Mi a négyfős csoportba kerültünk. Első két meccsünket a kecskeméti, illetve a pesti piár ellen játszottuk. Sajnos mindkét mérkőzésen – hatalmas küzdelemben – végül mi maradtunk alul, pedig ellenfeleink verhetőnek tunk. Így hiába nyertük elsőprő magabiztossággal utolsó két meccsünket, már csak az 5. helyet csíptuk el. A focicsapat eredményei:

Szeged-Kecskemét: 1-2

Szeged-Budapest: 1-2

Szeged-Sátoraljaújhely: 8-1

Szeged-Mosonmagyaróvár: 5-1.

A csapat tagjai: *Szűcs Bálint, Jagicza Gergely, Dávid Ferenc, Borbás Bálint (11.A), Tóth Péter, Fudala Márk (11.B), Rimay István, Szrenka Gábor (10.A), Szrenka Tamás (10.B)*.

Iskolánk focicsapata a városi bajnokságban is megmérte erejét, ahol a Piárjátékokon részt vettek mellett *Szrenka Szabolcs (12.B)* is a csapatot erősítette. Első meccsünket magabiztosan nyertük a tavaly óta erősen megfiatalodó *Csonka János Műszaki Szakközépiskola* ellen, így hát

reménykedve várhattuk a folytatást. A *Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskola* ellen kissé fásultan kezdünk, egyből kétgólos előnyhöz juttattuk ellenfelünket, s amikor nagynehezen felállunk a padlóról, kiegyenlítettünk, és úgy éreztük, akár még nyerhetünk is, a Széchenyi hirtelen válaszgóllal megnyerte a meccset. Aztán egy rendkívül gyenge színvonalú találkozón egygólos vereséget szenvedtünk a *Tisza Lajos Könyvüipari Szakközépiskola* ellen, így az utolsó meccset azzal a tudattal kezdtük meg, hogy minimum 7 góllal kell megvernünk a *Tápai Antal Szakközépiskolát*, hogy bejussunk a legjobb négy közé. Sajnos balul sült el a dolog, s talán a sors fintora, hogy éppen 7-0-ra kaptunk ki... Eredményeink:

Piár-Csonka: 6-1

Piár-Széchenyi: 3-4

Piár-Tisza Lajos: 0-1

Piár-Tápai: 0-7

Két elhalasztott meccs kivételével befejeződött iskolánk házi labdarúgó-bajnokságának őszi fordulója. Szomorúan megállapíthatjuk, hogy bár idén is volt számos látványos, jó meccs, a nézői érdeklődés talán egy kicsit visszaesett az előző évekhez képest. Reméljük, hogy a tét nagyságával együtt a nézőszám is növekedni kezd majd. Az A-csoport eredményei: 7.A - 8.A: 0-9, 7.A - 10.A: 0-4, 7.A - 9.A: 0-4, 7.A - 9.B: 3-1, 7.A - 10.B: 1-2, 8.A - 9.A: 2-6, 8.A - 10.A: 0-3, 8.A - 9.B: 3-1, 8.A - 10.B: 5-1, 9.A - 10.B: 3-3, 9.A - 9.B: 2-3, 9.A - 10.A: 0-2, 10.A - 10.B: 2-2, 10.A - 9.B: 5-2, 9.B - 10.B: 1-10. A B-csoport eredményei: 11.A - 12.A: 5-2, 11.A - 12.B: 2-2, 11.A - 11.B: 1-2, 11.A - TAN: 4-4, 11.B - 12.B: 1-3, 11.B - 12.A: 3-2, 11.B - TAN: 1-2, 12.A - 12.B: 2-6 (elhalasztott mérkőzések: 12.A - TAN, 12.B - TAN).

Borbás Bálint 11. A

IV. Piarista-Kupa

November 12-én került megrendezésre iskolánkban a már hagyományos, általános iskolás korúaknak kiírt Piarista-Kupa teremlabdarúgó torna *Zsova Tamás és Boczor Zoltán* tanár urak szervezésében.

Az iskolacsapat tagjai: *Zöldy Péter, Kustár Ferenc, Simon Bálint, Jenci Áron, Dux Ferenc, Velkey Máté, Veres Gábor, Csókási Ákos, Piros Zénó, Csikota Péter, Kabók Árpád*. Edző: *Boczor Zoltán*.

A csoport: *Makkosháza, Alsóváros (lemondta), Zrínyi, Rókus II, Hunyadi*.

B csoport: *Piarista, Első Beton, Fő fasor, Tarján III, Kodály*

Első meccsünkön megvertük az Első Betont 4:0-ra. A második meccsen a Kodály ellen játszottunk. Ez a mérkőzés is megvolt könnyen. Nyertünk 7:1-re. A harmadik meccset a Tarján III ellen játszottuk. Ezt a mérkőzést 6:1-el fejeztük be. Nagyon örültünk, de ezután után jött a neheze. A Fő fasor ellen játszottunk, és kikapunk 4:0-ra. A vereség után kicsit letörtünk, de még keménynek kellett lennünk a Makkosháza ellen. Sajnos nem sikerült, mert veszítettünk 6:0-ra.

A vereségek után a 3. helyért játszottunk a Rókus II-vel. Szerencsére ez sikerült és 2:0-ra győztünk. Így lett 3. helyezett a szegedi Piaristák csapata. Az 1. helyen a Makkosházi a 2.-on a Fő fasori iskola végzett.

Csapatunkból került ki a torna gólkirálya: *Dux Feri* 12 góllal terhelte az ellenfelek hálóját!

Reméljük, jövőre nálunk marad a kupa. A hazaiaknak üzenem, hogy jöjjenek jövőre szurkolni minél többen!!!

Csókási Ákos 7.A

A LABDARÚGÓ HÁZIBAJNOKSÁG ÁLLÁSA

A csoport	Gy	D	V	M	Gólarány	Pont
1.	7.A	3	0	2	5	5:4
2.	8.A	3	0	2	5	19:11
3.	10.B	2	2	1	5	18:12
4.	9.A	2	1	2	5	15:10
5.	7.A	0	0	5	5	20
6.	9.B	0	0	5	5	8:23

B csoport	Gy	D	V	M	Gólarány	Pont
1.	12.B	2	1	0	3	11:5
2.	11.B	2	0	2	4	7:8
3.	11.A	1	2	1	4	12:10
4.	TAN	1	1	0	2	6:5
5.	12.A	0	0	3	3	6:14

Köpek aranyból

Ady-vers szavalásakor: *Góg és Magóg vagyok én...*

Mivel a babiloni fogság idején a zsidók templomot nem emelhettek, ezért *mecseteket* építettek....

– Melyik mai ország területén található Jeruzsálem?
– *Júdea...*

A nagyböjt 40 napig tartó felkészülés az egyházi év legnagyobb ünnepére, a *farsangra...*

Farsang? Igen, igen, ilyenkor van az *éjféli mise...*

Ábrahám *Izsák föláldozásakor már elkezdte begyűjtani a máglyát...*

Tankönyvi idézet:

„Elterjedt viselet volt a kaftán...”

A diák kérdez: Tanár úr, mi az a *kafta*??

– Mikszáth melyik művét olvastad mára, fiam?

– *A Préri lányok szép hajáról...*

A diák a könyvből olvassa:

– ... dióhéjban...

– Nem dióhéjban inkább?

– De, de, szóval dióhéjban... elnézést, *beakadt* a nyelvem...

Tanár: Kis János egész nap nem eszik, mi következik ebből?

Diák: *Hogy egész nap éhes lesz...*

A janicsárok kiváltságolt helyzetét jelzi, hogy nekik csak a szultán parancsolt, meg az *agánok...*

Papp Attila gyűjtése

FORDÍTÁS

Arno Holz (1863-1929) *Phantastus c. kötetéből való a következő, elmúlást idéző vers.*

Schwere Trennung

Du gingst.

Die Blätter . . . fallen.

In blaue Dämmerung sinkt das Tal.

Ich starre in die steigenden Nebel. . .

Da,

einmal noch, aus der Ferne,

weht dein Tuch.

Grüße! Grüße!

Ich strecke sehnsüchtig die Arme . . .

Vorbei.

Aus den hohen, steilen, stumm wie versteint dastehenden

Silberpappeln schreien die Stare in den Sonnenuntergang!

Várom a vállalkozó kedvűek műfordításait!

Nemes Zsuzsanna

Erason	Táncfala	Keszthely lakói	Ruhában műalkotás	A természetes számjelle	Férfiárvát megmunkál	Hivatal	Nyitás népiesen
Medelés (1)	Zár						
Kabó	Foma			Fizet			
	Medelés (2)			Kevet fál!			
						Foszfór	
dei ATA (inform. kifejezés)			Takari				
Isai			Fáit közönel				Kevet sóp !
			Keresztiszúr				
Oxán	Kén	I. ébica támaszkodik				épszsorszám	
I. ébica	Férvetik	Nubott				Tátrix	
		Aud. típus			Kis Ápád		
		Egy osztály esemény voltára lévő osztály tanára a képen					
Boliv					Na csak enny... B!		
Mozuk					Isavonó állat		
	Mozsal				A szudártele		Az idő tele
					A városiás tele		Joule

A rejtvényt Márton Imre készítette.

Ehavi rejtvényünk megfejtése a Patrocíniumhoz kapcsolódik. A megfejtéseket 2005. december 11-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elküldeni e-mail címünkre: piarfutar@szepi.hu. Előző rejtvényünket Nagyistóczy Zsuzsanna szőregi olvasónk fejtette meg helyesen.

„Annak az útja, hogy valaki bölcs és okos emberré váljék az alacsonyabbfokú iskolákban, annak egyetlen útja, hogy az emberek szemében ostobának tűnjék fel, és hagyja magát irányítani mint egy csacsi. Igaz tanítás ez, de csak kevesen értik meg, mert ellene van az érzékeknek és az emberi bölcsességnek, éppen ezért követik olyan kevesen.”

Kalazancius

PIÁRFUTÁR - KIADJA a Dugonics András Piarista Gimnázium a Dugonics András Alapítvány támogatásával. Számlaszám: 10201006-50043341 - **SZERKESZTŐSÉG** 6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14. T: 62/549-090, E-mail: piarfutar@szepi.hu, Lapengedély száma: 2.2.4/1513/2003. Szerkesztőségi ülés minden szerdán 14.30 órától a szerkesztőségben. - **FELELŐS KIADÓ** Szilvássy László SP - **SZERKESZTŐ** Mészáros Ferenc - **MUNKATÁRSOK** Garzó Márk, Szűcs Péter Pál, Török Tibor, Varga Iván - **FOTÓ** Kádár Levente - **KORREKTÚRA** Papp Attila - **NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS** Férc-Szemes Áron - **NYOMÁS** Friss Nyomda - Megjelenik havonta, 1000 példányban. Kizárólag belső terjesztésre.